

ségünket, felelősségtudatunkat, döntőhozó képességünket! Mindettől a lehetőségtől-felelősségtudatunk fejlesztésének lehetőségétől-negfosztottak bennünket azzal, hogy szavazásképtelenné tették a parlamentet.

De hát kinek áll jogában szavazást kérni? Ki engedheti meg, hogy szavazzunk? Ki ítélhet ilyenkor a többség nevében? A szavazás a parlamenten végülis az egyetlen forma, hogy a közösség akarata-éppen, mert egyenként történik-érvényesüljön. Szavazás hiányában lehetőség nyílt arra, hogy a két eltérő tervezet készítői, a maguk nevében alakíthassák érdekvédelmi tervezeteiket. A kompromisszumos megoldás létrejötte után-a felettünk álló vitapartnerek-negengedték, hogy leadjuk voksainkat az általuk kidolgozott javaslatokra.

Őllehet ugyanez lett volna az eredmény, ha az hosszas obstrukciók ellenére szavazhattunk volna arról, hogy melyik tervezet legyen a tárgyalási alap. Az így elfogadott, és a parlament elé terjesztett "nyers"tervezetet azután a diákság más-más véleményű tagjai, csoportjai csiszolgatták volna. Hiszen ezért is gyűltünk össze!

Nem a felelősök keresése céljából íródott a cikk, oktalanság volna ezt utólag felhozni. De miért is tennénk ezt, hiszen a napirendi pontokat is fordítva szerettük volna/először a HKR, utána az általános javaslatok/. Mi szavaztuk meg a napirendi pontokat is! Hát hol van a saját erőnkbe vetett önbizalmunk, ha tőlünk függetlenné válik a világ ilyen kis szelete is!

Nézők vagy szereplők? A történetekért többek között én is felelős vagyok, hogy fenti észrevételeimet nem ott és azonnal a parlamentnek mondtam el.

Földi Tamás

xxxx

Objektív érdekünk

Valószínűnek tartom, hogy a KISZ képviselőjében elmondott és a Gondolat-jelben megjelent javaslat az egyetemi többség/vélt/érdekeket fogalmazta meg abban a kérdésben, hogy a nyelvészet és az irodalom oktatását válasszák szét, illetve a nyelvészetet csak az irodalom szakhoz és a nyelvtan közép-és általános iskolai tanításához feltétlenül szükséges mennyiségben kelljen tanulni.

A nyelvészet népszerűtlenségére nem kell több bizonyíték, de vajon mi az oka a bölcsészhallgatók e tantárggyal szemben érzett ellen-szenvének. Sajnos talán éppen a nyelvészet fő erénye, amit így szoktak megfogalmazni: "a humán tudományok matematikája". A szigorú módszertan és belső szerkesztettség és egzaktság ami jellemzi mint a lehet a nála "tudománytalabb" tudományok számára, de ebből következik, hogy racionális gondolkodást, tudományos alaposítást kíván, s ez esetleg elfeledtetheti előbbi jó tulajdonságait.

Persze, miért is tanulnánk többet a feltétlenül szükségesnél?! Mennyi is az a "feltétlenül szükséges"?

A nyelv az emberi tudat formája, s így olyan szemiotikai jegyeket is hordoz, amelyek minden, társadalommal kapcsolatos területen érvényesek, illetve az egész társadalomra vonatkoznak. Talán túlzás ezt érvként emlitenem a szükségesség kérdésében, de az mégse volna haszon

nélkül, ha a nyelvet, az irodalmat stb. megtanulnánk nagyobb összefüggésben látni, esetleg komplex műveltségre törekedni a humán tudományokon belül. Természetesen erről szó sincs. Beszéljünk csak szűken a nyelvészet és irodalomtudomány kapcsolatáról! Szét lehet-e választani a kettő komoly tanulmányozását? Feltéve, hogy legalább valamelyiket, komolyan akarja tanulmányozni a hallgató. /Tárgykörünk anyaga más elrendezésben, de ugyanaz: a nyelv. Az irodalom elsősorban a nyelvészet vizsgálati tárgyából, a nyelvből építkezik. Másként: az irodalom nyelvi művészet. Mivel a nyelv a szintaxis, a fonológia és a szemantika szabályaival képeződik le a szókincsből, magától értetődik, hogy legalább ezeket a szabályokat ismernie kell-még hozzá a nyelvészettudomány szintjén-annak, aki nem csupán olvasni akarja a műalkotást. Lehet, hogy az irodalomtudomány és a nyelvészet nem egyszerű társtudományi kapcsolattal kötődik egymáshoz? Ha szét akarjuk választani a két tudományt, vajon melyik halmazába kell tennünk a stilisztikát, a retorikát és a poétikát, hiszen ezek a studiumok eredetileg a nyelvészettudományhoz tartoztak, annak halmazában születtek? Az is zavart kelthet a besorolásnál, hogy mivel az irodalmi nyelv a nyelv része, az irodalmi nyelv kutatását a nyelvtörténet részeként kell-e kezelnünk. Nehéz a költői hangtan és nyelv hagyományos kérdéseire is csak szigorúan irodalmi vagy nyelvészeti műveltséggel válaszolni.

Ha elutasítjuk a nyelvészet megismerését, eleve kizárjuk a lehetőségét a fentiekhez hasonló kérdések pusztá felmerülésének is, és ha ez az egész oktatási rendszerben érvényesül, minimálisra csökken annak a valószínűsége, hogy a két tudomány találkozására "Jakobson-féle" szintéziseket eredményezzen, és az irodalomtudomány-Jakobson szavával élve-felzárkózzon a "törvényalkotó" tudományok mellé. /Már amennyire ezt természete megengedi! /

Nem lehet más, csak tévedés, hogy - bár a leendő tanárok képzésében szét akarják választani a javaslat megfogalmazói az irodalom és a nyelvészet oktatását, de az oktatási rendszeren belül változatlanul képzelik el a magyar nyelv és irodalom tanítását. Ki az, aki ki mer állni egy osztály elé egy másik tantárgyhoz feltétlenül szükséges tudásmennyiséggel nyelvtan órát tartani?!

Vagy arra gondolnak a probléma felvetői, hogy a tanárszakos hallgatóból ugyesen tanár lesz...

Ugy látszik, a kérdést éppen az illetékes egyetemi nem képes helyesen mérlegelni, nem tudván felülemelkedni egyéni érdekein. Szubjektív érdekünk pedig, hogy ne kelljen sokat tanulnunk.

x x x x x

Kiss Erika

A Magyar Nyelv és Irodalmi Szakcsoport-elnökségi ülése az oktató-nevelő munka fejlesztési tervével kapcsolatban a következő észrevételt tette: "Az egyszakosság kísérleti bevezetése kérdésében - az egymástól eltérő előzetes tanszéki állásfoglalások megvitatása után - a szakcsoport elnökségének az a véleménye, hogy mindaddig, amíg a Pécs folyó kísérletek pár év múlva várható első tapasztalatai nem állnak rendelkezésünkre, a jelenlegi rendszer fenntartását látjuk indokoltnak. Ez vonatkozik a

magyar nyelvészeti és irodalmi képzés esetleges szétválasztására is, melyet jelenleg nem látunk célszerűnek."

A magyar nyelv és irodalom oktatásának szétválasztásával kapcsolatban eltérő nézetek alakultak ki karunkon. Várjuk az ezzel kapcsolatos írásokat.

-szerk.-